

รายละเอียดของรายวิชา มคอ. ๓

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	: โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	วน. ๐๑๕ การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา (management Senter meditation Vipassanapavana)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ (๒ - ๐ - ๑)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	ประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา (ว.ปน.) สาขาวิชาการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระครูกาญจนธรรมชัย อาจารย์ประจำวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ๒๕๖๓ ชั้นปีที่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา (ว.ปน.)
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	- ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)	- ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาเชิงวิเคราะห์ความหมาย หลักธรรมที่เป็นภูมิธรรมในการบริหารของศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา แนวทางการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ตามหลักสูตรได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาแนวทางการการบริหารศูนย์ปฏิบัติและผลของการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อให้นิสิตวิเคราะห์ความหมาย หลักธรรมนำมาบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา แนวทางการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
๔. มีความสนใจและให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านวิปัสสนาธุระอันเป็นแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา
๕. สามารถนำไปเป็นแนวทางในยุคที่ใช้และเป็นแนวทางในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

๑. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมด้วยหลักการทางพระพุทธศาสนาอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการเจริญวิปัสสนาภาวนา
๒. แสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการส่งเสริมนิสิตมีความประพฤติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรใหม่ที่กำลังปรับปรุงจึงมีการดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย
๒. กำลังมีการประยุกต์และปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ไม่ยากจนเกินไปและทันสมัยสามารถเข้าใจได้ง่าย
๓. มีความสนใจและให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านวิปัสสนาธุระอันเป็นแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา
๔. สามารถนำไปเป็นแนวทางในยุคที่ใช้และเป็นแนวทางในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาเชิงวิเคราะห์ความหมาย หลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา แนวทางการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านบอร์ดเกี่ยวกับรายวิชา - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (ตามแม่บท) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติสุข และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นไปพร้อมกับการศึกษา อภิธาน ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินี้ ๑) มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม เสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ๒) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีวินัย
วิธีการสอน บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิชาสัมมนาวิปัสสนาภาวนา - อภิปรายกลุ่ม

<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้นิสิตทราบถึงแนวทางการปฏิบัติที่ถูกตรงจริต - มอบหมายงาน
<p>วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และเนื้อหา ๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
<p>วิธีการสอน</p> <p>จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งบรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ</p>
<p>วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - ประเมินจากการงานที่มอบหมาย - ประเมินจากการนำเสนอผลงาน - สอบอารมณ์
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและนำไปประยุกต์ได้
<p>วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าข้อมูลแล้วนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - การสังเกตแนวคิดจากการประพฤติ
<p>วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาคและปลายภาค แนวทางการปฏิบัติ หลักธรรม และวิเคราะห์แนวคิดหลักธรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ - การนำเสนอรายงาน

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา ๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
วิธีการสอน - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความงานวิจัย ทบความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
วิธีการประเมินผล - ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียน - ประเมินจากพฤติกรรมที่ทำงานกลุ่มของผู้เรียน - ประเมินจากผลงานที่นำเสนอรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา - มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นและการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
วิธีการสอน - ให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และนำเสนอรายงาน - ให้นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
วิธีการประเมินผล - ประเมินจากการจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - ประเมินจากผลงานการจัดทำรายงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

เวลาการบรรยาย ๑๖ สัปดาห์ๆ ละ ๒ คาบ คาบละ ๕๐ นาที รวม ๓๒ คาบ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการ เรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	ปฐมนิเทศรายวิชา การบริหารจัดการศูนย์วิปัสสนาภavana ๑. ทดสอบก่อนเข้าบทเรียน ๒.แนะนำรายวิชาและแผนการสอน - คำอธิบายรายวิชา - วัตถุประสงค์รายวิชา - กิจกรรมการเรียนการสอน - วิธีการประเมินผล - การมอบหมายงาน	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม แสดงความ คิดเห็น สื่อการสอน	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๒	หลักธรรมในการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนา ภavana เบื้องต้น ๑. ใช้หลักการบริหารตน(สังคหวัตถุ ๔ ประการ) ๒. การบริหารคน (ใช้พรหมวิหารธรรม ๔/เว้นอคติ ๔) ๓. การบริหารงาน(อิทธิบาท ๔ ประการ) ๔.บริหารด้วยธรรม(สัพปุริสธรรม ๗ ประการ)	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม มอบหมายงาน	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๓	ความเป็นมาของศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภavanaครั้งพุทธกาล ๑. ชูระสองอย่างในพระพุทธศาสนา ๒. เสนาสนอันสงัด(นิสสัย ๔) ๓. ๔.จุดตั้งเสนาสสังยุต ข้อ ๙-๑๒ ๔. สัทธรรม ๓ ประการ ๕. มุตติยา ๕ ประการ	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๔	สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด ๑ ความสำคัญของสำนักปฏิบัติธรรม ๒ ขั้นตอนการขอสำนักปฏิบัติธรรม ๓ กฎมหาเถรสมาคมว่าด้วยสำนักปฏิบัติธรรม	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการ เรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	๔ สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดกาญจนบุรี ๕ พระวิปัสสนาจารย์ประจำสำนักปฏิบัติธรรม			
๕	คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เข้ารับการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ของศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๑. การชำระศีลก่อนการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา -ปริวาส -อุโบสถ ๒. จริต ๖ ประการ ๓. การเลือกกัลยาณมิตรในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๖	การตัดปลิโพธิ์ก่อนปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๑. อวาสปลิโพธิ์ ๒. กุลปลิโพธิ์ ๓. ลามปลิโพธิ์ ๔. คณปลิโพธิ์ ๕. อัถธานปลิโพธิ์ ๖. กัมมปลิโพธิ์ ๗. ญาตีปลิโพธิ์ ๘. อาพาธปลิโพธิ์ ๙. คันถปลิโพธิ์ ๑๐. อิทธิปลิโพธิ์	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๗	ความสัปปายะของศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๑. อวาสสัปปายะ ๒. โคจรสัปปายะ ๓. ภัตตสัปปายะ ๔. บุคคลสัปปายะ ๕. โภชนสัปปายะ ๖. อุตุสัปปายะ ๗. อริยาบทสัปปายะ	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๘	สอบกลางภาค	๒		

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๙	<p>สำนักปฏิบัติธรรมที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๑๕ สำนัก</p> <p>สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้าสำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔</p> <p>๑. วัดพิชยญาติการาม</p> <p>๒. วัดมหาธาตุฯ</p> <p>๓. วัดหทัยเรศวร</p>	๒	<p>บรรยาย/อภิปรายซักถาม</p> <p>นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>พระครูกาญจนธรรมชัย</p>
๑๐	<p>สำนักปฏิบัติธรรมที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๑๕ สำนัก.</p> <p>สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้าสำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔</p> <p>๔. วัดภักตันทนตอาศาราม</p> <p>๕. วัดธรรมจักร</p> <p>๖. วัดนาหลวง</p>	๒	<p>บรรยาย/อภิปรายซักถาม</p> <p>นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>พระครูกาญจนธรรมชัย</p>
๑๑	<p>สำนักปฏิบัติธรรมที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๑๕ สำนัก.</p> <p>สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้าสำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔</p> <p>๗. วัดมเหยงศน์</p> <p>๘. วัดอัมพวัน</p> <p>๙. พระธาตุศรีจอมทอง</p>	๒	<p>๑บรรยาย/อภิปรายซักถาม</p> <p>นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>พระครูกาญจนธรรมชัย</p>
๑๒	<p>สำนักปฏิบัติธรรมที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๑๕ สำนัก</p> <p>สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้าสำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔</p> <p>๑๐. วัดราเปิง</p> <p>๑๑. วัดตาลเอน</p> <p>๑๒. วัดท่ามะโอ</p>	๒	<p>บรรยาย/อภิปรายซักถาม</p> <p>นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>พระครูกาญจนธรรมชัย</p>

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการ เรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๓	สำนักปฏิบัติธรรมที่มหาจุฬาลงกรณรับลอง ๑๕. สำนัก สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้า สำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์ เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔ ๑๓. ศูนย์ปฏิบัติธรรม ธรรมโมลี ๑๔. ศูนย์ปฏิบัติธรรม ๘๔ พรรษา ราชนครินทร์ ๑๕. ศูนย์กลางศึกษาวิปัสสนาธุระ พุทธวิหาร	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๑๔	สำนักปฏิบัติธรรมดีเด่นจังหวัดกาญจนบุรี สถานที่ตั้ง-ประวัติความเป็นมา-รูปแบบการสอน-เจ้า สำนัก(อาจารย์วิปัสสนา)-กิจกรรมที่ทำประจำ-ประยุกต์ เข้ากับหลักสติปัฏฐาน ๔ ๑. วัดท่าเสด็จ ๒. วัดทุขุมน ๓. วัดอุดมมงคล ๔. วัดวังวิเวการาม	๒	บรรยาย/ อภิปรายซักถาม นำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย สอน	พระครูกาญจน ธรรมชัย
๑๕	สรุปการเรียนการสอน ๑. ความสำคัญของการบริหารศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๒. อานิสงส์ของการเจริญวิปัสสนาภาวนา ๓. สรุปการบริหารจัดการศูนย์วิปัสสนาทั้ง ๑๕ สำนัก	๒	สรุปการเรียน การสอนเพื่อ เตรียมสอบ ปลายภาค	พระครูกาญจน ธรรมชัยและคณะ
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	๑.๑, ๑,๒,	สอบย่อย (เก็บคะแนน)	๓	๒๐ %
	๒.๑,๓.๑,	สอบระหว่างภาค	๘	๒๐%
		สอบประเมินผลปลายภาค	๑๖	๓๐%

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๒	๑.๑, ๑.๒, ๓.๑,๔.๒, ๕.๓	การค้นคว้า การนำเสนอ รายงาน ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย /ความตรง ต่อเวลา ส่งงานตามกำหนด	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	๑.๑, ๑.๒, ๓.๑, ๔.๒	จิตพิสัย ระเบียบวินัย การอภิปราย การมีส่วนร่วม อภิปราย ปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น ความรับผิดชอบของตนเองและกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>พระภิกษุญาณพิศาลเมธี (ประเสริฐ มนต์เสวี), วิปัสสนาภาวนา ที่ไม่ถูกเขียนไว้ในพระไตรปิฎก, กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๘.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.</p> <p>มหามกุฏราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล, พิมพ์ครั้งที่ ๗, นครปฐม: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.</p> <p>สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), ปัญญาในพระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (นครปฐม : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐</p> <p>พระโสภณมหาเถระ (มหาสีสยาตอ), อภิธัมมัตถสังคหะและปรมัตถทีปนี, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๖.</p> <p>_____ .วิปัสสนานัย เล่ม ๑. แปลเรียบเรียงโดย พระคันธสาราภิวังศ์, นครปฐม: ซีเอไอเซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๔๘.</p> <p>_____ .วิปัสสนานัย เล่ม ๒, แปลโดยพระคันธสาราภิวังศ์, กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ หจก. ซี เอ ไอ เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๕๐.</p> <p>_____ . มหาสติปัฏฐานสูตร ทางสู่พระนิพพาน, แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์, กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๔๙.</p> <p>พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘</p> <p>พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่๑๕, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด, ๒๕๕๒</p> <p>พระพุทธโฆสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, แปลโดย สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อจ อาสภมหาเถร), พิมพ์ครั้งที่ ๑๐,</p>

(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท ธนาเพรส จำกัด, ๒๕๕๔)

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), หลักพุทธธรรม, กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

_____ . แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา, กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสภา, ๒๕๔๔.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

_____ . พุทธธรรมฉบับขยายความ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด. ๒๕๕๒.

_____ . พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๓.

_____ . พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์พรีนติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๓.

_____ . พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธรูปของธรรมสภา, ๒๕๕๔.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช, ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต). ชุดศัพท์วิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, ๒๕๕๐.

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สมเด็จพระสังฆราช). อริยวินัยปฏิบัติ ปฎิบัติอันเป็นวงศ์แห่งพระอริยเจ้า. กรุงเทพมหานคร: ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๔.

วศิน อินทสระ. หลักคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณการ, ๒๕๒๔.

_____ . หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ธรรมสภา, ๒๕๔๔.

อุ บัณฑิตาภิวงสะ พระกัมมัฏฐานาจารย์. IN THIS VERY LIFE รู้แจ้งในชาตินี้. แปลโดยพระสว่าง ดิถีวีโร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๘.

พระครูกาญจนธรรมชัย (ชัยชนะ ชยธมฺโม), ศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา โรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหนองลาน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

พระปลัดธวัช สุทธิจิตโต (สีบกลัด), ศึกษาการกำหนดรู้ทุกขอริยสังเพื่อการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในสังฆวิภังคสูตร, พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

พระปลัดเผื่อน สุขุมสิริปญโญ (รักษา), ศึกษาอริยปัญญาสิกขาในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา, พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

เยาวมาลย์ บุญยรัตกลิน, ศึกษาหลักปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในปฏิจจสมุปบาทสูตร, พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน จากการสัมมนาการจัดการเรียนการสอน และการการวิจัยในและนอกชั้นเรียน</p>
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากการสังเคราะห์สังเคราะห์

